

Sygn. akt XIV C 319/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P.

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Jan Sterczała

Protokolant st. sekr. sąd. Ewa Szumiło

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2016 roku w P.

sprawy z powództwa **W. J. i M. J. (1)**

przeciwko **Bank (...) S.A. w W.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwotę 14 417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

J. Sterczała

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 marca 2016 r. (data wpływu), skierowanym przeciwko Bankowi (...) Spółka Akcyjna w W. powodowie W. J. i M. J. (1) wnieśli o pozbawienie wykonalności w całości bankowego tytułu wykonawczego z dnia 8 stycznia 2015 r. sygn. WI/2014 na kwotę 599 598,98 zł, opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy w P. w dniu 19 marca 2015 r. postanowieniem w sprawie I Co 331/15.

W pozwie zawarto wnioski o udzielenie zabezpieczenia przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika S. K. pod sygnaturą Km 2619/15.

W uzasadnieniu pozwu stwierdzono między innymi, że na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego powodowie powinni zapłacić pozwanemu kwotę 599 598,98 zł z odsetkami i innymi kosztami. Zobowiązanie z tytułu egzekucyjnego jest zdaniem powodów nieaktualne, ponieważ zawarli z M. J. (2) i A. J. umowę przeniesienia własności nieruchomości. Na mocy tej umowy powodowie przenieśli na rzecz Firmy Handlowo – Usługowej (...) s. j. w P. prawo własności nieruchomości położonej w P. przy ul. (...) (...) 159, prawo własności gruntu działki nr (...). Zgodnie z § 5 umowy „korzyści i ciężary przechodzą na nabywających” z dniem podpisania aktu, to jest 2 sierpnia 2010 r.

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2016 r. Sąd zwolnił powodów od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych i oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia z uwagi na brak uprawdopodobnienia przez powodów zasadności roszczenia.

W odpowiedzi na pozew z dnia 23 maja 2016 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu stwierdzono między innymi, że nie można zaakceptować stanowiska strony powodowej, iż przeniesienie własności nieruchomości wywołało skutek w postaci „nieaktualności” zobowiązania powodów. Strona pozwana podkreśliła, iż odpowiedzialność powodów względem pozwanego wynikała z zawartej między stronami procesu umowy poręczenia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 9 listopada 2009 r. została zawarta umowa poręczenia. Jej stronami byli : powodowie, M. J. (2), A. J. (zwani w umowie poręczycielami) oraz poprzednik prawny pozwanego – Bank (...) SA z siedzibą w W.. Poręczyciele oświadczyli, iż zapoznali się z treścią umowy kredytu zawartej w dniu 9.11.2009 r., udzielonego przez bank firmie W.M. (...) Spółka Jawna w P. w wysokości 600 000 zł i „niniejszym” udzielają bankowi poręczenia za zobowiązania kredytobiorcy z tytułu umowy kredytu. W treści §2 umowy określono zakres poręczenia, wskazano iż poręczenie obejmuje zobowiązania kredytobiorcy z tytułu umowy kredytu, w tym zobowiązania z tytułu odsetek, opłat, prowizji. W treści § 8 umowy poręczyciele poddali się egzekucji co do roszczeń wynikających z umowy – do kwoty 900 000 zł.

Powołana w umowie poręczenia umowa kredytu została zawarta w tym samym dniu na kwotę 600 000 zł, na okres od 16.11.2009 r. do 15.11.2010 r. W treści umowy zawarto szczegółowe regulacje dotyczące wypłaty środków kredytobiorcy, wykorzystania kredytu, oprocentowania, prowizji, opłat, zabezpieczenia, konsekwencji niedotrzymania warunków umowy.

Umowa kredytu z dnia 9.11.2009 r. była wielokrotnie aneksowana, aneksami o numerach od 1 do 13, zawieranymi w okresie od 23.11.2009 r. do 29.08.2014 r. W ostatnim z aneksów strony umowy kredytu zmieniły termin zwrotu kwoty 600 000 zł do dnia 31.10.2014 r., zmieniono również termin wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego do dnia 31.10.2017 r. powodowie wyrazili zgodę na treść aneksu i poddali się egzekucji, określając termin wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego najpóźniej dzień 31.10.2017 r.

Ani kredytobiorca, ani poręczyciele nie uregulowali zadłużenia w określonym w umowie kredytu terminie, wobec czego bank wystawił w dniu 8 stycznia 2015 r. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), który następnie został przez Sąd Rejonowy w P. zaopatrzonej w klauzulę wykonalności, nadaną postanowieniem z dnia 16.03.2015 r. w sprawie I Co 331/15.

Bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony zarówno przeciwko kredytobiorcy, jak i przeciwko wszystkim poręczycielom. Zadłużenia opiewało na kwotę 599 598,98 zł (kapitał), odsetki zapadłe 20 876,39 zł, odsetki karne 11 234,85 zł, niespłacone prowizje i opłaty 2 005,20 zł oraz dalsze należne odsetki.

Strona pozwana na podstawie tego tytułu wykonawczego złożyła do komornika przy Sądzie Rejonowym w P. S. K. wniosek egzekucyjny przeciwko powodom, której to sprawie nadano sygnaturę Km 2619/15.

Komornik wszczął postępowanie egzekucyjne i wezwał wszystkich dłużników do zapłaty należności w dniu 3 grudnia 2015 r.

W dniu 2 sierpnia 2010 r. powodowie zawarli z M. J. (2) oraz A. J., działającymi jako (...) Spółka Jawna w P. umowę, w formie aktu notarialnego przed notariuszem E. W. (rep. A 8085/2010). Na jej mocy powodowie przenieśli na rzecz spółki jawnej (...) prawo własności nieruchomości położonej w P., przy ul. (...) – działki nr (...). W treści aktu zawarto również postanowienie, że „korzyści i ciężary przechodzą na nabywająca Spółkę” w dniu zawarcia umowy.

Sąd ustalił stan faktyczny sprawy na podstawie następujących dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy :

- bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 8 stycznia (...). – k. 7
- postanowienia Sądu Rejonowego w P. z dnia 16 marca 2015 r. w sprawie I Co 331/15 –k. 8-9
- wezwania do zapłaty należności z dnia 03.12.2015 r., zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z dnia 03.12.2015 r. – k. 10,11
- umowy z dnia 02.08.2010 r. –k. 12-19
- umowy poręczenia z dnia 09.11.2009 r. – k. 134-135

- umowy kredytu z dnia 09.11.2009 r. –k. 136-140, z trzynastoma aneksami – k. 141- 171.

Stan faktyczny sprawy był między stronami procesu w ogromnej mierze niesporny. Dowody z dokumentów dołączonych do akt sprawy przez strony pozwoliły na dokonanie ścisłych ustaleń. Sąd oddalił wnioski stron o przeprowadzenie dowodu z akt komorniczych, gdyż po pierwsze – dotyczył on okoliczności niespornych (żadna ze stron nie kwestionowała faktu wszczęcia egzekucji) i nie mających żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (strona powodowa próbowała merytorycznie bronić się przez tytułem egzekucyjnym powołując się na treść umowy przeniesienia własności z dnia 2 sierpnia 2010 r.). Dodać należy, iż zgodnie z art. 843 § 3 kpc w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wszystkie zarzuty winny być przez powoda podniesione w pozwie - i to pod rygorem utraty prawa korzystania z nich w dalszym postępowaniu.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo okazało się bezzasadne.

Zgodnie z art. 840 § 1 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście; 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne; 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Strona powodowa w treści pozwu i jego uzasadnieniu powołała się na zawarcie przez powodów umowy z dnia 02.08.2010 r., na mocy której przenieśli oni na inny podmiot prawo własności nieruchomości, w zamian za dożywotnią rentę. Ich zdaniem zawarcie tej umowy powoduje „nieaktualność” ich zobowiązań z tytułu umowy kredytu i umowy poręczenia.

Co istotne – w pozwie nie sformułowano innych zarzutów przeciwko wierzytelności stwierdzonej w zwalczanym tytule egzekucyjnym, Sąd był zatem zobowiązany do zbadania wyłącznie tego właśnie zarzutu sformułowanego w pozwie (art. 321 § 1 kpc oraz art. 843 § 3 kpc).

Dla porządku jedynie należy przypomnieć, iż odpowiedzialność powodów za zadłużenie pierwotnego kredytobiorcy wynika z umowy poręczenia, jaką powodowie zawarli z pozwanym bankiem. Zgodnie z jej treścią, powodowie „udzielili poręczenia” za zobowiązanie kredytobiorcy, co do wszelkich należności wynikających z umowy kredytu – w tym również co do odsetek, opłat, prowizji.

Zgodnie z art. 876 § 1 kc „przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał”. Z kolei przepis art. 879 § 1 kc stanowi, że „o zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika”, a nadto przepis art. 881 kc stanowi, że w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny.

Nie ulega zatem wątpliwości, iż wobec niewykonania zobowiązania wobec banku przez kredytobiorcę, zaktualizował się obowiązek powodów, wynikający z zawartej umowy poręczenia.

Bank był uprawniony do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego (jego formalna prawidłowość została zbadana przez Sąd Rejonowy w P. w postępowaniu I Co 331/15).

Na marginesie tylko dodać należy, iż bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony w dacie 8 stycznia 2015 r., a więc jeszcze w czasie, gdy takowe uprawnienie banki posiadały na podstawie przepisów art. 96 i 97 ustawy Prawo bankowe (Dz U nr 128 z 2015 r.).

Przechodząc do analizy trafności podniesionego w pozwie zarzutu co do nieaktualności zobowiązania powodów, Sąd wyraża pogląd, iż zdarzenie prawne, w postaci umowy sprzedaży z dnia 02.08.2010 r. nie wywołało żadnego skutku zwalniającego powodów z odpowiedzialności z tytułu umowy poręczenia. Zdaniem Sądu zawarta między powodami a spółką jawną umowa przeniesienia własności nieruchomości nie mogła rzutować w jakimkolwiek stopniu na treść stosunku zobowiązaniowego leżącego powodów z pozwanym Bankiem i to choćby z tego prostego powodu, iż pozwany nie uczestniczył w zawarciu umowy. Zupełnie nietrafne byłoby również wnioskowanie, iż na treść obowiązków poręczycieli miałyby wpływać zastrzeżenie umowne zawarte w §5 umowy z dnia 02.08.2010 r. (zaznaczone kolorowym markerem przez stronę): „korzyści i ciężary przechodzą na nabywająca Spółkę z dniem dzisiejszym”. Nieuzasadnionym nadużyciem jest zdaniem Sądu próba wyinterpretowania z tego zapisu jakichkolwiek treści mających wpływ na obowiązki wobec banku wynikające z umowy kredytu i umowy poręczenia. Zmiana zakresu obowiązków poręczycieli i ich ewentualne zwolnienie z całości lub części tych obowiązków mogłaby być skutecznie dokonana wyłącznie w drodze czynności prawnej zawartej z pozwanym bankiem (nic nie stało na przeszkodzie, by stosowną modyfikację w tym zakresie zawrzeć w którymś z kolejnych podpisywanych przez strony aneksów do umów kredytu).

Nie znajdując zatem żadnych uzasadnionych podstaw do zakwestionowania poprawności merytorycznej bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego przez pozwanego, Sąd powództwo oddalił na podstawie art. 840 § 1 kpc.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc. Powodowie przegrali proces, zatem zobowiązano ich do zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez stronę przeciwną w kwocie 14 400 zł plus 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego określono na podstawie przepisów § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804).

SSO Jan Sterczała